

Samling af Afgørelser

Sag C-243/12 P

**FLS Plast A/S
mod
Europa-Kommissionen**

»Appel — konkurrence — karteller — sektoren for industrisække i plastik — beslutning, der fastslår en overtrædelse af artikel 81 EF — Rettens fulde prøvelsesret — begrundelsespligt — moderselskabets ansvar for overtrædelse, der er begået af datterselskabet — moderselskabets ansvar for betalingen af den bøde, der er pålagt datterselskabet — proportionalitet — sagsbehandlingen ved Retten — rimelig frist for afsigelse af dom«

Sammendrag – Domstolens dom (Første Afdeling) af 19. juni 2014

1. *Appel — anbringender — anbringende fremført for første gang i forbindelse med appellen — anbringende, der er formuleret mod den appellerede doms begrundelse — anbringende, der har til formål at anfægte, at den appellerede dom er velbegrundet — anbringende, der er anført i selve den appellerede dom — formaliteten*

(Art. 256, stk. 1, TEUF; statuten for Domstolen, art. 58, stk. 1; Rettens procesreglement, art. 48, stk. 2)

2. *Konkurrence — EU-regler — overtrædelser — ansvar — moder- og datterselskaber — økonomisk enhed — bedømmelseskriterier — formodning for, at moderselskabet har udøvet en afgørende indflydelse på sine helejede datterselskaber — afkræftelig karakter — bevisbyrde — tilsidesættelse af uskyldsformodningen — foreligger ikke*

(Art. 101 TEUF og 102 TEUF; Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, art. 48; Rådets forordning nr. 1/2003, art. 23, stk. 2)

3. *Appel — anbringender — urigtig bedømmelse af de faktiske omstændigheder — afvisning — Domstolens prøvelse af bedømmelsen af de faktiske omstændigheder og af beviserne — udelukket, medmindre de er gengivet urigtigt*

(Art. 256 TEUF; statuten for Domstolen, art. 58)

4. *Appel — anbringender — utilstrækkelig begrundelse — rækkevidden af begrundelsespligten*

(Art. 256 TEUF; statuten for Domstolen, art. 56 og 58; Rettens procesreglement, art. 81)

5. *Appel — anbringender — den appellerede doms begrundelse tilsidesætter EU-retten — konklusionen beror på andre retlige grunde — ikke lagt til grund*

(Art. 256 TEUF; statuten for Domstolen, art. 58)

6. *Konkurrence — bøder — størrelse — fastsættelse — bødefritagelse eller bødenedsættelse som modydelse for den anklagede virksomheds samarbejde — betingelser — moder- og datterselskaber — behovet for en økonomisk enhed på samarbejdstidspunktet*

(Art. 101, stk. 1, TEUF; Rådets forordning nr. 1/2003, art. 23, stk. 2; Kommissionens meddelelse 96/C 207/04, afsnit D, punkt 2)

7. *Konkurrence — EU-regler — overtrædelse begået af et datterselskab — moderselskabet pålagt ansvar — solidarisk ansvar for betaling af bøden — rækkevidde — moderselskab og datterselskab, som på det tidspunkt, hvor overtrædelsen blev begået, dannede en virksomhed som omhandlet i artikel 101 TEUF, og som ophørte med at eksistere i denne form den dag, hvor en beslutning om bødepålæggelse blev vedtaget — følger for fastsættelsen af den maksimale bøde*

(Art. 101, stk. 1, TEUF; Rådets forordning nr. 1/2003, art. 23, stk. 2)

8. *EU-retten — principper — grundlæggende rettigheder — overholdelse sikret af Domstolen — enhver persons ret til en retfærdig rettergang — overholdelse af en rimelig frist — fastslået i den europæiske menneskerettighedskonvention — henvisning til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder — ret til en effektiv domstolsbeskyttelse*

(Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, art. 47)

9. *Retslig procedure — sagsbehandlingstid ved Retten — rimelig frist — tvist om, hvorvidt der foreligger en overtrædelse af konkurrencereglerne — manglende iagttagelse af den rimelige frist — følger*

(Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, art. 47, stk. 2)

10. *Ansvar uden for kontraktforhold — påstand, der beror på en uforholdsmæssig lang sagsbehandlingstid ved Retten — betingelser — ulovlighed — skade — årsagsforbindelse — bedømmelseskriterier — sammensætningen af dommerkollegium*

(Art. 256 TEUF, art 268 TEUF og art. 340 TEUF; Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, art. 47, stk. 2)

1. Jf. afgørelsens tekst.

(jf. præmis 25 og 44-48)

2. Jf. afgørelsens tekst.

(jf. præmis 27 og 30)

3. Jf. afgørelsens tekst.

(jf. præmis 32 og 76-78)

4. Jf. afgørelsens tekst.

(jf. præmis 49, 51 og 79)

5. Jf. afgørelsens tekst.

(jf. præmis 84)

6. På konkurrenceområdet er det alene den virksomhed, der har samarbejdet med Kommissionen på grundlag af samarbejdsmeddelelsen, der i henhold til denne meddelelse kan indrømmes en nedsættelse af den bøde, som ville være blevet pålagt virksomheden uden dette samarbejde. Denne nedsættelse kan ikke udvides til at omfatte et selskab, som under en del af overtrædelsesperioden havde været en del af den økonomiske enhed, der udgjordes af den første virksomhed, men som ikke længere var en del heraf på det tidspunkt, hvor nævnte virksomhed samarbejdede med Kommissionen.

En modsat fortolkning ville således i almindelighed indebære, at i tilfælde af virksomhedsoverdragelse ville et selskab, der oprindeligt havde deltaget i en overtrædelse i egenskab af moderselskab til et datterselskab, der var direkte impliceret i overtrædelsen, og som derefter overdrog dette datterselskab til en anden virksomhed, i givet fald kunne få gavn af en bødenedsættelse, der indrømmes denne anden virksomhed i henhold til dennes samarbejde med Kommissionen, selv om det nævnte selskab ikke selv havde bidraget til, at den omhandlede overtrædelse blev opdaget, eller havde udøvet en bestemmende indflydelse på sit tidligere datterselskab på samarbejdstidspunktet.

Henset til formålet med samarbejdsmeddelelsen, som består i at fremme opdagelsen af adfærd, der er i strid med artikel 101 TEUF, og med henblik på at sikre en effektiv anvendelse af denne bestemmelse, er der følgelig intet, der begrundet en udvidelse af en bødenedsættelse, der er indrømmet en virksomhed som følge af dennes samarbejde med Kommissionen, til at omfatte en virksomhed, der tidligere har kontrolleret det datterselskab, der er impliceret i den omhandlede overtrædelse, men som ikke selv har bidraget til opdagelsen af nævnte overtrædelse.

(jf. præmis 85-87)

7. Inden for EU-konkurrenceretten kan det solidaritetsforhold, der består mellem to selskaber, som udgør en økonomisk enhed, i henseende til betalingen af en bøde, der er pålagt for tilsidesættelse af konkurrencereglerne, ikke reduceres til en form for kaution, der stilles af moderselskabet til sikring af betalingen af den bøde, som datterselskabet er pålagt. Som følge heraf er en argumentation om, at dette moderselskab ikke kunne tilpligtes at betale en bøde, der var højere end den, der blev pålagt dennes datterselskab, ugrundet og må følgelig forkastes.

Princippet om individuelle straffe og sanktioner i overensstemmelse med artikel 23, stk. 3, i forordning nr. 1/2003 kræver, at størrelsen af den bøde, der skal betales solidarisk, fastsættes på baggrund af grovheden af den overtrædelse, der foreholdes den berørte virksomhed individuelt, og varigheden heraf.

(jf. præmis 107)

8. Jf. afgørelsens tekst.

(jf. præmis 131-133)

9. Domstolen kan, henset til behovet for at sikre de EU-retlige konkurrencereglers iagttagelse, ikke udelukkende på grund af en tilsidesættelse af en rimelig sagsbehandlingstid give en appellant medhold i, at der kan rejses tvivl om størrelsen af en bøde, appellant er pålagt, når samtlige de anbringender, der er blevet gjort gældende til anfægtelse af de konstateringer, som Retten har foretaget vedrørende størrelsen af denne bøde og de former for adfærd, som pålægges en sanktion ved denne bøde, er blevet forkastet.

En tilsidesættelse fra en af Unionens retsinstansers side af dens forpligtelse ifølge artikel 47, stk. 2, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder til at pådømme de sager, som den får forelagt, inden en rimelig frist, bør imødegås med, at der indbringes et erstatningssøgsmål for Retten, idet et sådant søgsmål udgør en effektiv afhjælpning. Det følger heraf, at en påstand om erstatning for

det tab, der er forårsaget af Rettens manglende iagttagelse af en rimelig sagsbehandlingstid, ikke kan forelægges direkte for Domstolen inden for rammerne af en appel, men skal indbringes for Retten selv.

(jf. præmis 134 og 135)

10. I forbindelse med behandlingen af en påstand om erstatning for det tab, der er forårsaget af Rettens manglende iagttagelse af en rimelig sagsbehandlingstid, tilkommer det Retten, idet den skal træffe sin afgørelse i en anden sammensætning end den, der behandlede den sag, som gav anledning til den procedure, hvis varighed kritiseres, at vurdere såvel rigtigheden af det påberåbte tab som årsagssammenhængen mellem dette tab og den uforholdsmæssigt lange varighed af den omtvistede retslige procedure ved at foretage en undersøgelse af de beviser, der i den anledning er fremlagt.

(jf. præmis 136)